

„Under havet mødes alle øer“

Reportage fra studieturen til Færøerne v/Leise Døllner

Dette udtryk – som i hvert fald tidligere har været motto for vores kollegaer i det danske Center for Konfliktløsning – fik en hel ny dimension i løbet af de dage, hvor 20 medlemmer fra Nordiske Mediatorer var på fagligt seminar på Færøerne fra 30. August – 3. September 2017.

Deltagerne kom både fra Danmark, Norge og Færøerne og deltog i En rejse dedikeret til refleksion delt i tre fokuspunkter: Vi kigger indad (torsdag), udad (fredag) og fremefter (lørdag). Vi var med andre ord inviteret til at reflektere over, hvor og hvordan vi – 15 år efter, at Københavns Universitets Masteruddannelse så dagens lys - bruger den indsigt og erkendelse om betydningen af at forholde sig dialogisk til verden, som vi fik under uddannelsen? Hvilke muligheder ser vi – og hvilke hindringer ser vi – for, at vi hver især og som forening kan folde det potentiale ud, som ligger i at kunne sætte dialogen frem for diskussionen som samtaleform.

Natur

Færøerne var med sin unikke natur med til at give inspiration. En natur, der er så stærk og smuk – og som bragte både regn, tåge, vind og sol i spil – giver både ydmyghed og taknemmelighed over at være tilstede og være givet muligheder for at påvirke verden i retning af dialogisk samtale og konstruktiv konflikthåndtering. At opleve storslåetheden, at blive bjergtaget, at mærke sin liden størrelse og den skønhed, som findes i den forholdsvis uberørte natur! Indtrykket fra naturen og den fysiske bevægelse var – som ved tidligere seminarer i Norge – en vigtig del af vores walks og talks – som satte gang i både store og små

refleksioner hos de vandrende medlemmer – ud fra de oplæg, der var givet af foreningens medlemmer.

Krop og sind

Seminarets tre hele dage begyndte ude i den kølige morgenluft under kyndig ledelse af vores medlem Henriette Højsteen, som blandt andet har en baggrund som psykomotorisk terapeut. At tune ind på dagen ved at træne sin opmærksomhed på egen krop og sind er ikke bare et godt udgangspunkt for at fokusere sin egen energi – men også en måde at forholde sig ansvarligt på – når vi som mæglere eller faciliterende procesledere mest muligt tilstræber at kunne forholde os neutralt og upartisk over for de mennesker, hvis proces, vi faciliterer. Opmærksomhedstræningen giver mulighed for at blive klar over, hvad jeg selv som menneske bringer med ind i rummet og kan give mig mulighed for at håndtere det i situationen. Henriette uddybede senere dette perspektiv teoretisk under overskriften: Awareness: Hjælp til at være multipartisk og til stede i en mægling.

Børnekonventionen: Store spørgsmål i det små

På et internt seminar lagde medlemmerne Ruth Juul og Leise Døllner op til undersøgelse af de dilemmaer, som ligger i spændet mellem et ønske om at give børn deres egen mulighed for at udtale sig om forhold i deres liv, og den faciliterende mæglings grundlæggende tiltro til, at parterne – her forældrene i en konfliktende skilsmissefamilie – er eksperterne på eget liv. Der var mange synspunkter om, hvorvidt man som faciliterende mægler overhovedet kunne inddrage børn – og i givet fald hvor direkte det kunne ske. Måske blev der rykket lidt ved den sikre forestilling om, at hvis forældrene finder vej gennem konflikterne, så er det nok godt nok.

Kønnet bevidsthed

Susanne Mortensen lagde for med en refleksion om betydningen af feminine og maskuline strategier i forhold til en mæglende tilgang med udgangspunkt i bogen *Fremtiden er feminin - 7 spilleregler i det 21. århundrede* af Kirsten Stendevad. I den efterfølgende refleksion diskuterede deltagerne bl.a. faren ved at tale om feminine og maskuline værdier, i stedet for at tale om det hele menneske, og hvorvidt bogens strategier kan relateres til en mæglende tilgang.

Ændret bevidsthed

Mie Marcussen gav forskellige bud på kreative strategier i forhold til at skabe læring – og efterlyste andre gode ideer til at sælge det gode budskab.

Offentligt møde med stor deltagelse

I en godt fyldt sal modtog Nordiske Mediatorer det halvt hundrede antal færinge, der havde ladet sig friste af invitationen til å delta i dialog med oss. Vores lokale medlem Turid Debes Hentze bød velkommen.

Invitationen til dialog blev sat i gang af vores formand, Trond Lexau, der på baggrund af sit 40 årige virke som advokat i Bergen filosoferede over det paradoksale i, at mennesker vælger at bruge så mange ressourcer – dvs. tid, energi og penge – på at føre konfliktoptrappende retssager – fremfor at bruge processer som f.eks. konfliktmægling med langt færre omkostninger og med langt mere tilfredsstillende løsninger.

Mie Marcussen introducerede med stor begejstring brug af den dialogorienterede tankegang specifikt i forhold til konflikter på arbejdspladsen. Mies mange eksempler fik deltagerne til at være med og også udfordre tanken om bare at skulle tale sammen – f.eks. hvis der er tale om en leder og en medarbejder. Vil det være trygt at deltage og kan det overhovedet lade sig gøre i den situation?

Efter pausen fortsatte Susanne Mortensen med eksempler på, hvordan man som offentlig myndighed også kan profitere af den dialogiske tilgang i mødet med borgerne – ikke mindst de borgere, der er utilfredse med myndighedens fremgangsmåde i en bestemt sag. Fremgangsmåden er sat i system under begrebet Styrket Borgerkontakt. Susanne gav et eksempel på, hvordan hun som sagsbehandler tog kontakt til en borger - oprigtigt interesseret i dennes oplevelse med myndigheden. Det gav både borgeren og Susanne en hurtig og meget mere tilfredsstillende proces, end hvis Susanne skulle have udarbejdet et skriftligt svar via sin chef. På de mange samtaler, der brød ud rundt omkring på rækkerne – fik man fornemmelse af, at der var genkendelighed her.

Små samfund og åbne konflikter

Listasavn Færoya (National Gallery of the Faroe Islands) bød på fernisering af en meget udtryksmættet udstilling af Gukki Nukas værker – frembragt på baggrund af egne oplevelser af at være seksuelt krænket som barn/ung. Introduktionen af kunstneren selv, en musiker og direktøren fra Grønlands Kunstmuseum – satte fokus på nogle af de krænkelser, som det f.eks. i mindre samfund – såvel færøske som andre – kan opleves næsten umuligt at bringe frem. Udstillingen blev på den måde et levende eksempel på, hvordan det kan gå i samfund, hvor man sætter det at undgå åbne konflikter forrest. Hvor det at holde tæt bliver en spidskompetence. Hvor optræk til konflikter bliver mødt med fortællelser eller med

en god historie, der kan adspredde stemningen og bortlede opmærksomheden fra konflikten. Dette var også en del af den færøske introduktion, som professor emeritus J.P. Joensen gav deltagerne i seminaret den første aften. Joensen genfortalte den første historie om konflikter på Færøerne om Svenøie Bjarne i en mandjævning fra Færingesaga, og forsøgte på den korte tid at binde den historiske udvikling fra bondesamfund, over købmandskultur til fiskerisamfund sammen med nogle af de konflikter, der har været mellem færøskhed og danskhed. Joensen beskrev forholdet mellem selvstyretræng og løsrivelsestræng som *yin og yang*.

Refleksioner

Under aftensmaden de forskellige dage blev der med stor energi drøftet alverdens faglige udfordringer, dilemmaer og muligheder inden for det konfliktfaglige felt. Professor emerita Vibeke Vindeløv, der deltog som gæst på seminaret, fortalte om en konkret erfaring med at selv en vellykket konfliktmæglingsproces kan være med til at skabe andre konflikter. Hun videregav på den baggrund en opfordring til at være opmærksom på, hvordan en mæglingsproces uanset sin egen vellykkethed i øvrigt virker ind på deltagerne eller forhold i det omgivende samfund.

Vi fik også en opfordring i forhold til seminarets generelle refleksionsopgave til ikke at fokusere så meget på, at konfliktmægling ikke anvendes i det omfang, det kunne, og i stedet fokusere på de mange muligheder, der er for at påvirke vores omgivelser med det at gå dialogisk til værks. F. eks. kunne det integrations-arbejde, der som følge af verdens tilstand er en del af den nordiske virkelighed, være en oplagt anledning til, at vi byder ind med vores tilgang til dialogiske processer.

Ved afgang mod flypladsen søndag var de lejede biler fulde af mennesker berigede af smuk natur, faglige indspark, gode samtaler og nye ideer til indsatser i forskellige kontekster. Bestyrelsen i Nordiske Mediatorer vil følge op på seminaret.

Seminaret var arrangeret af Susanne Mortensen og Trond Lexau (fagligt indhold og koordinering) og Turid Debes Hentze (lokale og praktiske forhold)

Leise Døllner

Overskriften sakset fra en samtale med Henriette Højsteen under lørdagens ekskursion til Eysturoy og Vidoy!